

Asia: VN/32076/2023

Lausuntopyyntö kotoutumislain mukaisista asetuksista

Lausunnonantajan lausunto

Asetus 1: VNa osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin sekä monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin sisällöstä ja toteuttamisesta (arviointiasetus)

Pirkanmaan hyvinvointialue kiinnittää huomioita esityksen 2 §:stä kohtaan "...mielenterveys- ja kuntoutuspalveluiden tarpeet ja sosiaali- ja terveyspalveluiden tarpeet", joka tulisi muuttaa muotoon "...sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeet". Mielenterveys- ja kuntoutuspalvelut ovat osa sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja lisäksi tuo sosiaali- ja terveyspalvelut olisi hyvä korvata puhumalla sosiaali- ja terveydenhuollosta.

Asetus 2: VNa monikielisen yhteiskuntaorientaation sisällöstä ja toteuttamisesta (yhteiskuntaorientaatioasetus)

Pirkanmaan hyvinvointialue huomauttaa, että 1 §:stä puuttuu kohta, jossa käsitellään vanhemmuutta, perhe-elämää ja lasten asioita/asemaa Suomessa. Tämä nähdään erittäin tärkeäksi sisällöksi sekä yhteiskuntaorientaatioon osallistuneiden henkilöiden että ryhmien vetäjien näkökulmasta. Lisäksi

2 §:ssä tulisi painottaa enemmän lähiopetuksen hyötyjä. Aiemmin järjestettyjen ryhmien (ml. paikalliset pilottiryhmät) palautteen mukaan tärkein hyöty on ollut vertaistuki ja mahdollisuus keskustella ryhmässä sensitiivisistäkin asioista. Palaute lähiopetuksen merkityksestä on saatu koulutustaustasta riippumatta. Saadun palautteen mukaan tulisi painottaa myös enemmän omakielisen ohjaajan tärkeyttä, koska kokemusasiantuntijuuden avulla sisällöstä saadaan vielä enemmän kohderyhmälle sopiva.

Asetus 3: VNa alaikäisenä ilman huoltajaa tulleen lapsen edustajan palkkion maksamisen perusteista ja palkkion suuruudesta, korvattavista kuluista sekä menettelystä palkkion maksamisessa ja kulujen korvaamisessa (edustajanpalkkioasetus)

-

Asetus 4: VNa laskennallisen korvauksen perusteista ja maksatuksesta (korvausasetus)

Pirkanmaan hyvinvointialue ei kannata ehdotettuja muutoksia korvausten perusteisiin ja maksatukseen. 2 §:ssä mainittu laskennallinen korvaus hyvinvointialueelle on riittämätön ja vaarantaa asiakkaan oikeuden saada palveluja yhdenvertaisesti.

Vaikka laskennallinen korvaus ei olekaan korvamerkittyä tulkkauskulujen kompensoimiseksi, voidaan ministeriön laskukaavaa noudattaen ajatella, että tulkkaukseen olisi jatkossa käytettävissä 833 €/henkilö/vuosi, niin kauan kuin laskennallista korvausta maksetaan. Jatkossa laskennallista korvausta maksetaan aiempaa lyhyemmältä ajalta (laki 322/2024). Aiemmin tulkkauskustannukset on korvattu ilman aikarajaa. Kansainvälistä suojelua saaneiden henkilöiden kanssa ajanvarauksen pituus on tulkkauksesta johtuen yleisesti 1,5 tuntia. Esimerkiksi Pirkanmaan hyvinvointialueen tulkkaushintojen perusteella asiakkaalla olisi täten mahdollisuus saada tulkki noin kahdeksalle sosiaali- ja terveydenhuollon ajanvaraukselle vuodessa, jotta kulut voitaisiin kompensoida laskennallisella rahoituksella. Ajanvarauksia on palvelutarve huomioiden huomattavasti enemmän, esimerkiksi jo kiintiöpakolaisten alkuterveystarkastuksiin liittyvät pakolliset käynnit vievät terveydenhuollon ammattihenkilöiden arvion mukaan 6-10 tuntia. Pitkissä hoitosuhteissa ja suunnitelmallisessa sosiaalityössä tapaamisia on vähintään kuukausittain. Jos laskennallisen korvauksen määrää ei koroteta, vaarantuu asiakas- ja potilasturvallisuus ja tällä on myös vaikutuksia työntekijän oikeusturvaan. Palvelun laatu tulee kärsimään, jos tulkkia ei varata kustannussyistä.

Asetus 5: VNa kotoutumisen edistämisen valtakunnalliseen tietovarantoon tallennettavista tiedoista (tietoasetus)

Pirkanmaan hyvinvointialue kannattaa sitä, että valtakunnallisen tietovarannon kautta asiakkaan tiedot ovat toimijoiden käytettävissä tiedonkulun ja yhteistyön mahdollistamiseksi. Pirkanmaan hyvinvointialue nostaa kuitenkin huolen käytännön menettelystä sen osalta, mikäli sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille tulisi kuntakohtaiset tunnuksset. Tällöin yksi työntekijä saattaa saada useammat eri tunnuksset samaan järjestelmään, koska hyvinvointialueen palvelut eivät ole kuntakohtaisesti organisoituja.

Muut huomiot

-

Lähteenmäki Riikka
Pirkanmaan hyvinvointialue - sosiaali- ja terveysjohtajan varahenkilö Juha
Kinnunen